

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 28/2000 vp

Hallituksen esitys laiksi alkoholilain 3 ja 8 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 6 päivänä syyskuuta 2000 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi alkoholilain 3 ja 8 §:n muuttamisesta (HE 94/2000 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- neuvotteleva virkamies Kari Paaso, sosiaali- ja terveysministeriö
- osastopäällikkö Pentti Salmi, Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus
- päälakimies Arto Lillman, Tullihallitus.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan alkoholilakia muutettavaksi niin, että alkoholijuomien alkoholipitoisuuden yläraja palautetaan lakiin.

Alkoholijuomien alkoholipitoisuuden yläraja oli alkoholilaissa 60 tilavuusprosenttia, kunnes yläraja poistettiin vuonna 1997. Tämän muutoksen ja tullittomia matkustajatuomisia koskevien yhteisösäännösten perusteella korkein hallinto-oikeus on keväällä 1999 määritellyt niin sanotun pirtun nautittavaksi tarkoitetuksi alkoholijuomaksi. Päätöksen seurauksena pirtun maahantuonti ja hallussapito ovat vapautuneet.

Esityksen mukaan alkoholijuomia olisivat nautittavaksi tarkoitetut juomat, jotka sisältävät enintään 80 tilavuusprosenttia etyylialkoholia. Tämän rajan ylittävä etyylialkoholi ja sen vesiliuos olisi väkiviinaa, joka on suljettu pois kulut-

tajamarkkinoilta muun muassa niin, että sen maahantuonti ja hallussapito on luvanvaraista. Esityksen mukaan alkoholilain mukaista maahantuontisäännöstä kuitenkin lievennettäisiin kysymyksen ollessa kauttakuljetuksesta. Täydentäviä säännöksiä määritelmistä voitaisiin antaa tarvittaessa asetuksella. Yhteisöoikeus antaa jäsenvaltioille oikeuden kansalliseen lainsäädäntöön, jolla turvataan yleisen järjestyksen ja kansalaisten terveyden suojelun riittävä taso.

Samalla ehdotetaan alkoholilaissa olevassa alkoholiyhtiön määritelmässä rajattavaksi nykytilanteen mukaisesti valtio ainoaksi yhtiön omistajaksi.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Näin ollen valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Alkoholilain muutosesityksellä pyritään korjaamaan yli 80 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien juomien, erityisesti pirtun maahan tuonnin ja hallussapidon vapautumisen seurauksena aiheutuneita ongelmia. Muutosesityksellä pyritään vaikuttamaan sekä ihmisten terveyteen että yleiseen järjestykseen ja laillisuusvalvontaan ja esitys on siten hyvin perusteltu.

Valiokunta ehdottaa kuitenkin muutosta lakiehdotuksen 3 §:n 3 momenttiin. Ehdotuksen mukaan alkoholijuomien raaka- ja lisäaineista voidaan säätää tarkemmin asetuksella. Raaka-aine-sana on selvyden vuoksi syytä muuttaa sanaksi "valmistusaine", jolloin asetuksella voitaisiin tarvittaessa säätää myös muista valmistuksessa käytettävistä aineista kuten aromiaineista ja valmistuksen apuaineista. Lisäksi asetukse-

nantovaltuus ulotettaisiin koskemaan valmistus- ja lisäaineiden ohella myös terveydelle haitallisten vieraiden aineiden enimmäispitoisuuksia. Tällöin asetuksella voitaisiin säätää esimerkiksi tiettyjen homesienien muodostamien myrkyiksi luettavien vieraiden aineiden, kuten okratoksiini A:n, enimmäispitoisuuksista alkoholi-juomissa.

Lakiehdotuksessa on pykälän 3 momentissa oleva ilmaisu "asetus" korjattu uuden perustuslain edellyttämään muotoon "valtioneuvoston asetus". Valiokunta ehdottaa vastaavan tarkennuksen tekemistä pykälän 4 momenttiin.

Valiokunta ehdottaa myös muutosta voimaantulosäännökseen. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan laki on tarkoitus saattaa voimaan 1.2.2001.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveysvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muutettuna (Valiokunnan muutosehdotus).

Valiokunnan muutosehdotus

Laki

alkoholilain 3 ja 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 8 päivänä joulukuuta 1994 annetun alkoholilain (1143/1994) 3 § sellaisena kuin se on osaksi laissa 306/1997, sekä
lisätään 8 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1/1999, uusi 4 momentti seuraavasti:

3 §

Määritelmät

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Edellä 2 momentissa säädetyistä määritelmistä samoin kuin muista alkoholijuomien määritelmistä, kuvauksesta ja esittelystä, *valmistus- ja lisäaineista sekä terveydelle haitallisten vie-*

raiden aineiden enimmäispitoisuuksista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Alkoholivalmisteista, niiden valmistuksesta, maahantuonnista, myynnistä ja valvonnasta sekä denaturoimisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. (Uusi)

8 §
(Kuten HE)

Voimaantulosäännös

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 2001.

Helsingissä 17 päivänä marraskuuta 2000

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Marjatta Vehkaoja /sd
vpj. Timo Ihamäki /kok
jäs. Eero Akaan-Penttilä /kok
Merikukka Forsius /vihr
Tuula Haatainen /sd
Saara Karhu /sd
Inkeri Kerola /kesk

Valto Koski /sd
Pehr Löf /r
Juha Rehula /kesk
Päivi Räsänen /skl
Marjatta Stenius-Kaukonen /vas
Raija Vahasalo /kok
Jaana Ylä-Mononen /kesk.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eila Mäkipää.